

RAN-1901130402010001

M.A. (Semester-II) Examination April - 2026
Sanskrit Classical Literature - Drama (Paper - VI)
कालिदास विरचितम् – अभिज्ञान शाकुन्तलम्।

Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book.	Seat No.: Student's Signature
--	--

- પ્ર-1. નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો. 10**
- Answer the following questions in shorts. (any five)**
- 1) અભિજ્ઞાન શાકુન્તલનું કથાવસ્તુ ક્યાંથી લેવામાં આવ્યું છે?
Where is the story of Abhigyan shakuntala taken from?
 - 2) દુષ્યન્ત કયા નગરનો રાજા હતો?
Dushyant was the king of which city?
 - 3) પુત્ર પિંડ પાલન વ્રતનો અર્થ સમજાવો. આ વ્રત કોણ કરે છે?
Explain the meaning of putra pinda palan vrut. who performs this fast?
 - 4) શકુન્તલાની વીટી ક્યાં પડી ગઈ હતી?
Where did Shakuntala's ring fall?
 - 5) દુર્વાસાએ શકુન્તલાને શા માટે શ્રાપ આપ્યો?
Why did sage Durvasa curse Shakuntala?
 - 6) મારિચ મુનિનો આશ્રમ કયા પર્વત પર આવેલો છે?
On which Mountain is the ashram of sage maricha situated?
 - 7) શકુન્તલા અને દુષ્યન્તનો પુત્ર કોણ છે?
Who is the son of Shakuntala and Dushyanta?
- પ્ર-2. અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો અનુવાદ કરો. 08**
- Translate any two of the following.**
- 1) या सृष्टिः सष्टुराद्या बहुति विधिहुतं या हविर्या च होत्री
 ये द्वे कालं विधतः श्रुतिविषयगुणा या स्थिता व्याप्य विश्वम् ।
 यामाहुः सर्वबीज प्रकृतिरिति यया प्राणिनः प्राणवन्तः
 प्रत्यक्षाभिः प्रपन्नस्तनुभिखतु वस्त्राभिरष्टाभिरीशः ॥

- 2) अनवरतधनुर्ज्यास्फालनक्रूरपूर्वं
रविकिरणसहिष्णु कलेशलेशैरभिन्नम् ।
अपचितमपिगात्रां व्यायतत्वादलक्ष्यं
गिरिचर इव नाग प्राणसारं विभाति ॥
- 3) अयं स ते तिष्ठति संगभोत्सुको
विशङ्कसे भीरु यतोऽवधीरणाम् ।
लभेत वा प्रार्थयिता न वा श्रियं
श्रिया दुराप कथमीप्सितो भवेम् ॥
- 4) पातुं न प्रथमं व्यवस्यति जलं युष्मास्वपीतेषु या
नादते प्रियमण्डनापि भवतां स्नेहेन या पल्लवम् ।
आद्ये वः कुसुमप्रसूतिसमये यस्या भवत्युत्सवः
सेयं याति शकुन्तला पतिगृहं सर्वैरनुज्ञायताम् ॥

प्र-2. બ) કોઈપણ એક સ-સંદર્ભ સમજાવો. 05

Explain any one with Reference to the context.

- 1) इदं तत् प्रत्युत्पन्नमति स्त्रैणमिति यदुच्यते।
- 2) किं खलु शोभनो ब्राह्मण इति कृत्वा राज्ञा प्रतिग्रहो दत्तः।

પ્ર-3. અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્નું મૂળ દર્શાવી મહાકવિ કાલિદાસે કરેલા પરિવર્તનો જણાવો. 13
Explain the origin of Abhigyanshakuntala and the changes made by the great poet Kalidasa.

અથવા/OR

પ્ર-3. અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્નાં ચોથા અંકનું રસદર્શન કરો. 13
Describe the fourth issue of Abhigyanshakuntalam.

પ્ર-4. કોઈપણ બે પર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો. 14
Write critical on any two.

- 1) કાલિદાસની કાવ્યકૃતિઓ.
Poetic works of Kalidasa.
- 2) દુષ્યન્તનું પાત્ર.
Character of Dushyanta.
- 3) માતાલી પ્રસંગ.
The incident of Matali.
- 4) શકુન્તલાનો વિદાય પ્રસંગ.
The incident of Shakuntala's departure.